

FOR YOUrope Youth

#EUnarrative

SAVJETI ZA SUDIONIKE DEBATE

Jednostavna rješenja za pripremu i predstavljanje neoborivih argumenata u debati.

PRIJE DEBATE: ISTRAŽITE ČINJENICE!

- > **Istražite pozadinu svog argumenta**, pronađite činjenice, citate i statističke podatke koji podupiru vaše gledište.
- > Za svaki dokaz koji podupire vaš argument pronađite jedan koji ga **pobija**. Te će vam informacije dobro doći tijekom priprema.
- > **Grupirajte činjenice po temama** da biste bolje organizirali istraživanje.

PRIJE DEBATE: POSTAVITE PRIORITETE

- > Postavite prioritete i odaberite **tri „ključna argumenta”**.
- > **Organizirajte sadržaj** tako da odredite početak, sredinu i kraj **s argumentima** koji se protežu iz jednog dijela u drugi.
- > Pripremite **efektan završetak**.
- > **Za početak** možete napisati cijeli govor da biste ga uvježbali, ali za samu debatu trebate pripremiti **kartice s natuknicama**.
  - To su male kartice (**npr. na papiru ili kartonu veličine A5 ili A6**) s vašim govorom u obliku natuknica. Možete ih prolistati ako izgubite nit ili se smetete. Ne zaboravite označiti stranice brojevima da biste se lakše snašli.
- > Možete razmisliti **o upotrebi prikladnog, pažljivo odabranog rekvizita** koji može poslužiti kao poseban efekt i ostaviti utisak na publiku.

PRIJE DEBATE: PROMIJENITE STRANU

- > **Razmislite** o protuargumentima koje možete izvući na temelju ranije prikupljenih dokaza.
- > **Zamislite** koje bi još argumente suprotna strana mogla predstaviti i pronađite činjenice kojima ih možete pobiti.
- > S koja će se tri „**ključna argumenta**” suprotna strana poslužiti? Kako ih osporiti?
- > **Provjerite** može li ovo istraživanje potkrijepiti vaše argumente i kako te dodajte nove.
- > **Uvedite** potrebne izmjene u govor.

PRIJE DEBATE: DRŽITE SE ZADANOG VREMENA

- > Ako vam istekne dodijeljeno vrijeme, **moderator će vas prekinuti** pa morate uvježbati govor u okviru zadanog vremena.
- > **Pročitajte govor naglas**, ali **nemojte samo brzo** prolaziti kroz sadržaj da biste iznijeli sve točke unutar dodijeljenog vremena. To tako ne funkcionira u debati. Publika neće razumjeti što govorite, a postoji opasnost da vam svejedno istekne vrijeme.
- > **Skraćujte i dorađujte govor** dok ne pokrijete sve ključne točke u dodijeljenom vremenu.
- > **Ne zaboravite na pauze** koje mogu poslužiti kao dramatski efekt i da bi publika imala dovoljno vremena da shvati poruku.
- > Koliko god sporo govorili, **uvijek možete još malo usporiti!**

PRIJE DEBATE: BUDITE SVOJI

> Razmislite o stilu i tonu svog govora:

- Na internetu pogledajte kako to drugi govornici rade i odlučite koji vam pristup najbolje odgovara.
- Pokažite strast i energiju u govoru. Ako zvučite nezainteresirano, ni publika neće biti zainteresirana.

> Držanje i govor tijela također su važni:

- Držite se uspravno, ali ne ukočeno ili napeto.
- Možete gestikulirati da biste istaknuli izneseno, ali ne pretjerujte.
- Ako se služite rekvizitima, pospremite ih nakon upotrebe da ih ne biste prebacivali po rukama i tako odvlačili pozornost publike.
- Uvježbajte okretanje glave s jedne strane na drugu, **poput svjetionika**, da biste se povezali s publikom u svim dijelovima prostorije.

> Kada ste zadovoljni sadržajem, vježbajte pred roditeljima ili prijateljima da biste se navikli na izlaganje pred publikom. Prije govora naglasite da vas zanimaju komentari o vašoj izvedbi i sadržaju govora.

NA DAN DEBATE: BUDITE OPUŠTENI

- > **Nosite odjeću u kojoj se osjećate ugodno**, ali ta odjeća ne smije biti suviše ležerna. Želite da se publika usredotoči na ono što govorite, a ne na ono što imate na sebi.
- > **Izbjegavajte usku odjeću** i odjeću u kojoj se znojite. Cilj je da budete opušteni, a ne da samo zvučite i izgledate opušteno.
- > **Ne žvačite žvakaću gumu.**
- > **Ne zaboravite ponijeti natuknice.**

NA DAN DEBATE: OSJETITE ATMOSFERU

- > Svakako **provjerite prostoriju prije održavanja debate.**
- > Kakva je **akustika** prostorije?
- > **Koliko ćete glasno** morati govoriti?
- > Postoji li u prostoriji **katedra** za govornike? **Pokušajte stajati** za katedrom da biste dobili dojam prostorije.
- > **Možete li** održavati kontakt očima sa svima u publici?
- > Gdje ćete **vi sjediti?** Gdje sjedi suprotstavljena strana? Gdje će moderator sjediti?
- > Pitajte moderatora na **koji način prati vrijeme.**

TIJEKOM DEBATE: SAMO SMIRENO

- > Kada dođe na vas **red da govorite**, ustanite, **udahnite duboko**, nasmiješite se publici i brzo u sebi prođite kroz svoja tri ključna argumenta i zatim započnite govor.
- > Ako **izgubite nit**, važno je da ostanete mirni. Malo zastanite i udahnite, nasmiješite se publici i staloženo prođite kroz kartice da biste pronašli gdje ste stali.
- > **Zapamtite**, pripremali ste se za ovo i sve znate. **Samo se trebate osloboditi** stresa i svega ćete se sjetiti. Nakon svega, dobro ste se pripremili.
- > Ne **trebate se uzrujavati**. To je samo debata!

TIJEKOM DEBATE: ZADRŽITE PAŽNJU PUBLIKE

- > **Uspostavite** vezu s publikom održavanjem kontakta očima. Ne zaboravite okretati glavu s **jedne strane na drugu**, kao što ste uvježbali, da biste pogledom obuhvatili sve u prostoriji.
- > **Nije jednostavno pratiti vlastitu** izvedbu dok ste usred predstavljanja, ali pokušajte obratiti pozornost na svoju izvedbu:
  - Govorite li prebrzo?
  - Držite li se uspravno?
  - Zvučite li uživiljeno?
  - Prati li publika ono što govorite ili im nešto odvlači pozornost?

TIJEKOM DEBATE: SAMO SMIRENO

> Usporite!

- Čak iiskusni sudionici u debatama ponekad govore prebrzo.
- Povremeno zastanite da **biste udahnuli, nasmiješili se, pribrali misli**, provjerili bilješke i nastavili sporije.
- **Ako vam se čini da govorite izrazito sporo**, vjerojatno je upravo to brzina koja najviše odgovara publici.

> Prilikom pobijanja tvrdnji suprotne strane **nemojte to pretvoriti u osobni napad** – osporavate argumente, a ne osobu koja ih iznosi. To nije ništa osobno.

> Zabavite se!

NAKON DEBATE: OTIĐITE KORAK DALJE

- > **Nastavite debatu** raspravljajući s obitelji i prijateljima o onome što ste čuli.
- > **Nastavite** istraživanje.
- > **Uključite se** u druge debate ili čak sami organizirajte debatu!
- > **Budite aktivni.** Pratite i uključite se u događaje i inicijative u vašoj blizini ili na mreži.